

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. V. Concilia generalia, dum certus est, & indubitatus Romanus Pontifex, sine illius assensu legitimè congregari non posse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT V.

Concilia generalia, dum certus est, & indubitatus Romanus Pontifex, sine illius assensu legitime congregari non posse.

1. **C**UJUSCUMQUE autoritatis sit Concilium generale, Principum curâ, vel ex communi Episcoporum consensu, congregatum, dum nullus, aut incertus & dubius est Romanus Pontifex, qua dere infra obiter agemus, occasione Concilii Constantiensis, ex professo enim illam tractare non ita pertinet ad susceptum argumentum, unam ex legitimi Concilii conditionibus esse dicimus, ut à legitimo Pontifice, dum talis existit, & agnoscitur, aut saltem non sine illius assensu convocetur.

2. Ea est D. Thomæ sententia, quam quæst. 10. de potentia art. 4. ad 13. exprimit his verbis; *Cujus (Romani Pontificis) autoritate solâ, synodus congregari potest, & à quo sententia Synodi confirmatur, & ad ipsum à Synodo appellatur.* Et 2. 2. quæst. 1. art. 10. in corp. Et idè ad solam autoritatem Summi Pontificis pertinet nova editio Symboli, sicut & omnia alia, quæ pertinent ad totam Ecclesiam, ut congregare Synodum generalem.

3. Joannes Gerson eorum Cotiphæus, qui Concilii potestatem tantum extulerunt, lib. de vit. spirit. anim. lect. 3. postquam Papæ superioritatem supra totam Ecclesiam his verbis constituit; *Habet itaque Papa dominium superioritatis à Christo supra totam Ecclesiam, cum plenitudine potestatis in eis, quæ spirituale regimen Ecclesia proprie dictum respiciunt, &c.* Partes hujus potestatis assignat in hunc modum; *De hac potestate sunt JUS CONVOCANDI CONCILIA VNIVERSALIA, Jus determinandi cum Concilio quæstiones fidei per modum articulorum, omnes generaliter obligantium.* Deinde tamen aliquos casus excipit, de quibus inferius.

4. Acriter S. Antoninus hoc Summi Pontificis jus defendit Chronic. par. 3. tit. 2. cap. 3. §. 1. *Nec CONCILIVM ALIVD GENERALE, inquit, POTEST CONGREGARI SINE AVTORITATE ROMANI PONTIFICIS; nec aliquid valet ordinatum in illis,*

G g

233
certalib
la gallicani
G III
#36

234 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
lis, NISI ORDINETVR A PAPA, ut patet distinct. 17. cap. 21. &
per tot. . . . . Omnia prædicta dixerunt, & crediderunt omnes sancti Doctores,
& Pontifices tam Græci, quam Latini, & Concilia universalia, que
celebrata sunt tam in Oriente, quam in Occidente, qua fuerunt legitima Con-
cilia, non Conciliabula, & Synagoga Sathana, sicut Concilium Ariminense
celebratum per Arianos, &c.

5. Edmundus Richerius ob deprimendæ Romani Pontificis,
& extollendæ Principum sæcularium autoritatis studium
famosus, fatetur histor. Concil. cap. 1. n. 7. Quod cum
Primatus Petri sit Juris Divini quoad institutionem, certè regulariter, & ordinariè
Synodi generales ABSQVE CONSENSV PAPÆ LEGITIME
FITO CELEBRARI NON DEBENT. Idq; præcis Ecclesiæ primitivæ
demonstrat, & Canon Ecclesiasticus, quem Julius Papa commendat, &c.

6. Hanc ad suam Pontificem autoritatem ita pertinere,
ut sine ejus assensu Concilia generalia congregari non
possint, agnoscit Petrus de Marca lib. 5. cap. 5. num. 4. His
flagitium, inquit, admiserat Dioscorus, quod sine Sedis Apostolicæ autoritate
Synodus Ephesinam perogit. Et cap. 14. num. 1. In septima quæque
Synodo Primatus Romani Pontificis emittitur. Etenim non solius consensus præ-
gativa, dignitasq; Sedis Apostolicæ, sed etiam summa illa autoritas admittitur
est, qua conventibus Ecclesiasticis Concilii Oecumenici robur conferre debet.
Numero autem 8. ex Simeone Metaphraсте ista refert: Quod
Oecumenicum Concilium istud vocari queat, quod nec Romanus Antistes, cuius
autoritatem nullo modo fieri potest, ut res Ecclesiasticæ ad normam dirigantur;
gratum habuit. Idem Petrus de Marca lib. 6. cap. 28. num. 12. hanc tractat materiam, ac num. 15. varia Concilio-
rum genera distinguens, de universalibus disertè pronunciat, quod verissimum est
NON POSSE CONCILIA CELEBRARI ABSQVE SENTENTIA EPISCOPI ROMANI.

7. Totius ovilis Christi curam B. Petro, ejusque successoribus
commissam non nisi Hæretici inficiantur; Cunctis, inquit S. Gregorius lib. 4. epist. 32. Evangelium scientibus liquet, quod
voce Dominica sancto, & omnium Apostolorum PETRO PRINCIPI APOSTOLO
TOTIVS ECCLESIAE CURA COMMISSA est; ipsi quoque
dicitur; Petre amas me; pasc oves meas; &c. Ecco claves Regni caelestis
accipit; potestas ei ligandi, ac solvendi tribuitur; cura totius Ecclesie
committitur. Concilia igitur generalia, ut optimo Ecclesie regimini
prospiciatur, convocare, ad supremum illum

lum Ecclesiae Pastorem pertinet. Idenim Rectoris officio esse quasi innatum docent, & recta ratio, & omnium societatum tam civilium, quam Ecclesiasticarum praxis, ut quisquis regimini praefectus est, is Coetus convocet, dum publica res exigit, ei que vocanti caeteri obsequi teneantur. Concilium generale ex ejus autoritate indicendum est, qui possit omnibus, qui congregandi sunt praecipere, suoque praeepto illos obligare. Alioquin enim plurimi adesse negligerent, aut contemnerent. Quis autem praeter Romanum Pontificem omnes Episcopos sibi praesertim in rebus Ecclesiasticis, subditos habet?

8. Ideo ex S. Hieronymo inter Apostolos unus electus est, qui caeteris praesert, ut schismatis tolleretur occasio. Sed in congregandis, & celebrandis Conciliis majus est schismatis periculum. Impossibile enim est, vel saltem difficillimum (qui sunt hominum mores) ut Episcopi per totum orbem diffusi consentiant in idem tempus, eundem locum, eundem deliberandi ordinem, & alia, quae ad prosperum Concilii exitum sunt necessaria, nisi multiplicia illa membra sic dispersa, uni capiti colligantur, ejusque motum sequantur. Si tempore magni schismatis aliud contigisse videtur, speciali Divinae providentiae dispositioni, ac quasi miraculo id tribuendum est, in gratiam Fidelium patrato, quorum maxima pars, quis esset legitimus Pontifex, ignorabat. Caeterum enim tot fuerunt tunc temporis dissentiones, contentiones, & discordiae, ut simile miraculum expectandum non sit, nec expetendum; praesertim dum constabit (atque utinam nunquam lateat) quis verus sit Pastor, & verum Ecclesiae universae Caput.

9. Jus illud Summi Pontificis declaratum est jam anno 501. Nam accusato de horrendis, licet falsis, criminibus Symmacho Papa, convocati ad Synodum Episcopi Theodorico Regi exposuerunt, Synodi convocationem ad ipsummet Pontificem, quamvis accusatum pertinere, suggererunt ipsum qui dicebatur impetitus, debuisse Synodum evocare; scientes quia ejus Sedi primam Petri Apostoli meritum, vel Principatus, deinde, secuta jussione Domini, Conciliorum venerandorum autoritas ei singularem in Ecclesiis tradidit potestatem. Quid ad haec Theodoricus? Potentissimus Princeps, ipsum quoque

236 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
PAPAM IN COLLIGENDA SYNODO VOLUNTATEM SVAM
LITTERIS DEMONSTRASSE, significavit. Act. Synod. Rom. 3.
sub Symmacho Papa anno 501. Certè si Concilium, in quo
de Papæ accusatione tractandum est, ab ipsomet debet con-
vocari, idque ob *Petri apostoli meritum vel Principatum*, non video quâ
occcasione, quove pretextu possit illi hæc autoritas à Ca-
tholicis negari, quam Rex Arianus agnovit. Dices fortè
non de Concilio generali, sed de Provinciali, vel ad sum-
mum de nationali, hæc dicta fuisse, sed præterquam quod
de re agebatur, quæ Concilium generale postulasset, nec
enim ab inferiori Concilio deponi posse Summum Pontifi-
cem contendunt Galli, rationes, quæ adducuntur, pro om-
nibus Conciliis æqualem vim habent, puta *Petri Apostoli meri-
tum vel Principatus, Jusque Domini, singularis in Ecclesiis potestas.*

16. Cùm Imperator Valentinianus ab Episcopis rogetur,
ut liceret Concilium celebrare, respondit, ut refert Zo-
menus lib. 6. cap. 7. *Mibi, qui sum in sorte plebis, fas non est, tu-
lia curiæ perscrutari: Sacerdotes, quibus ista cura sunt, quocunque volu-
erint loco conveniant, quibus verbis indicaverat, ad Ecclesiasticam
libertatem spectare Conciliorum ad res sacras tractandas con-
gregationem, nec posse Imperatores congregationem, sine
iusta saltem causa prohibere.*

17. In Concilio Chalcedonensi, ut observavit Marca su-
pra relatus, Dioscorus inter Episcopos sedere prohibitus fuit,
quod Synodum generalem fecisset sine autoritate Apostolica
Sedis, quod nunquam licuerat, nunquam factum fuerat.
Acta Concilii Chalcedonensis act. I. QVOD NVNQVAM FAC-
TVM FVIT, NVNQVAM LICVIT.

12. Denique Concilium Lateranense V. sess. II. soli Roma-
nò Pontifici hæc vindicat potestatem Constitutione, quæ
incipit; *Pastor æternus* his verbis; *Cùm etiam solum Romanum Pon-
tificem pro tempore existentem, tanquam autoritatem super omnia Concilia ha-
bentem, tam Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissolvendorum
plenum jus, & potestatem habere, nedum ex sacra Scriptura testimonio, dictis
sanctorum Patrum, ac aliorum Romanorum Pontificum etiam Prædecessorum
nostrorum, sacrorumq; Canonum decretis, sed propria etiam eorundem Con-
ciliorum confessione manifestè constat.*

13. Casus aliquos excipit Joannes Gerfonius à necessitate

faciendæ à summo Pontifice Conciliorum convocationis; Congregatio, inquit tract. de potest. Eccles. confid. 12. legitimâ auctoritate facta DICITUR REGULARITER A PAPA; sicut sonant Decreta, & Decretales innumera. Excipiuntur tamen tres casus, ubi congregatio Concilii generalis sit legitimè sine Papa. Unus dum desinit esse per mortem naturalem, aut civilem, seu Canonicam, quæ est depositio, vel si cadat in perpetuam maniam, aut si ad eum captivatum non pateat accessus. Alius dum sufficienter requisitus de convocando Concilio, renuit contumaciter in perniciem Ecclesie, præsertim si tangat ipsum. Tertio si Concilium postquam est à Papa legitimè congregatum statuat certum tempus, & locum pro celebrando generali Concilio, sicut infra triennium vel de decennio in decennium, etiam ubi Papa renueret. Fatetur Gersonius regulam esse ut Concilium à summo Pontifice congregetur. Non sunt ergo hinc alii casus excipiendi, quam quos vel lex Divina, vel evidentissimâ ratio præscribit. Dum nullus est Papa vel incertus est, dare operam Episcopi possunt ut eligatur Pastor, quem universa sequatur Ecclesia. Nec aliud quidquam præstari à Concilio posse, docent Auctores non pauci. Ad summum igitur, si electione pendente, vel summo Pontifice impedimento inevitabili detento, quicquam occurreret, quod dilationem remedii non pateretur, Concilium providere posset. At verò dum legitimus, & certus existit Pontifex, ad eum totius Ecclesiæ cura spectat, nec sine illius auctoritate, supremo, & infallibili iudicio aliquid statui potest.

14. Quid ergò, inquires si Papa per negligentiam, vel malitiam bonum Ecclesiæ pessundari permittat? Nonne tunc eo invito congregari Concilium poterit? Poterunt tunc Episcopi monere, urgere, aliisque convenientibus mediis uti, Concilium autem generale Papæ opponere, nihil aliud esset, quam remedium malo pejus adhibere; stratâ scilicet ad schisma, quo sancti Patres docent nihil esse perniciosius, viâ proclivissimâ. Ecquando enim utile fuit Ecclesiæ existenti sine summo Pontifice legitimo, & indubitato, Concilium sine ipso collectum, vel continuatum? Quo tandem desit Concilium Basileense, ex quo tempore schisma conflavit adversus Eugenium IV. ? Quis fructus Conciliabuli Pisani Ludovici XII. Francorum Regis curâ congregati adversus Julium II. Pontificem, &c. Certè qui Ecclesiam suam super Petrum ædifi-

M. C

22
 certatib;
 le Gallie
 CIII
 231

238 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
catam promisit à portis Inferi non superandam, nunquam
permisit, nec permittet unquam, ut ab ipsius Petri Succes-
soribus ita concutiatur, ut nisi à Concilio generali sine illis,
ac contra illos convocato, fulciatur, continuò ruitura sit. Nec
video qui potuerint Antistites Parisienses cum casum tanto-
perè timere, ut & sine summi Pontificis, & sine Concilii
generalis autoritate, remedium præparare festinaverint.

C A P U T VI.

Respondetur objectionibus Joannis Launoii.

1. **I**llustrissimus Cardinalis Bellarminus lib. 1. de Concil.
cap. 12. quærit, *cujus sit congregare Concilia*, qui titulus
sanè significat, cum non de facto, sed de jure movere quæstio-
nem. Et quia contra hæreticos disputat; Igitur, inquit, *con-*
venit inter nos, & Adversarios, Concilia Diocesana ab Episcopo, Provincia-
lia ab Archiepiscopo, Nationalia à Patriarcha, vel Primare convocari debent.
Itaque de Conciliis generalibus disputationem instituit. Quo
circa hanc conclusionem statim ponit; *Catholici munus convocandi*
Concilia generalia ad Romanum Pontificem propriè pertinere volunt, sic tamen ut
possit etiam alius Pontifice consentiente, Concilia indicere; quin etiam satis sit,
si indictionem factam, ipse postea ratam habeat, & confirmet. At, si nec ipse
indicat Concilium, nec aliquis alius de ejus mandato vel consensu, nec ipse sal-
tem approbet indictionem, ILLVD NON CONCILIVM, SED CON-
CILIABVLM FORE. Hæretici autem hujus temporis eam autoritatem Im-
peratori attribuunt. Jus illud deinde sex, aut septem argumentis
probat.

2. Capite autem sequenti solvit Adversariorum argumen-
ta ex eo præcipuè desumpta, quòd prima Concilia fuerint ab
Imperatoribus non à Pontificibus indicta, factum non negat,
imò satis apertè concedit. Sed primò respondet, argumento,
quod vocant ad hominem, scilicet frustra traditiones, aut
consuetudinem ab adversariis allegari, ut qui à traditione,
& consuetudine argumenta efficacia duci posse non admittant,
Secundò, consuetudini, consuetudinem opponendo; *Si enim,*
inquit, quatuor, aut quinque Concilia Imperatores indixerunt, plura quam
duo